

SKÖTSELRÅD FÖR ROSTFRITT MATERIAL

Ett rostfritt stål kan missfärgas av rost

- Om det utsätts för en aggressivare miljö än stålsorten är avsedd för, t ex starkt förorenad luft, saltlösningar eller rester av klorhaltiga rengöringsmedel
- Om det har en grov ytfinish som ger fäste för korrosiva ämnen och korrosionsprodukter från omgivningen
- Om det fått en olämpligt utformad konstruktion med fickor och trånga spalter
- Om materialet förorenats av järnpartiklar, t ex slipspån, från använda verktyg vid installationen
- Om materialet monteras med fästelement av vanligt stål eller har direktkontakt med intilliggande konstruktioner av olegerat stål

I de sistnämnda fallen är det rost från det olegerade stålet som missfärgar det rostfria stålets yta. Korrosionsriskerna i de tre förstnämnda situationerna är störst för de lägre legerade rostfria ståltyperna och kan minska avsevärt genom att man från början väljer en molybdenlegerad rostfri stålsort (EN 1.4404).

Allt rostfritt stål är passiverat när det levereras från ståltillverkaren. Materialet har med andra ord sin naturliga korrosionsskyddande oxidhinna över hela ytan. Speciellt för byggnads- komponenter utomhus bör man redan vid projektering, tillverkning och installation beakta följande anvisningar för att på bästa sätt bibehålla materialets ursprungliga utseende och korrosionshärdighet:

- Välj rätt stålsort med hänsyn till förekomst av nedfall och luftföroreningar av sot, svaveldioxid, saltvatten eller vägsalt i den närmaste omgivningen.
- Välj rätt design som möjliggör att regnvatten kan komma åt att skölja bort stoft och smuts överallt.
- Välj en högre legerad stålsort, där regnet inte kommer åt eller nederbörd sällan förekommer.
- Använd fästelement som spik, skruv och bult av rostfritt stål vid montaget.
- Undvik risk för galvanisk korrosion mellan komponenter av rostfritt och olegerat stål på ställen utsatta för fukt och väta (t ex genom elektrisk isolering).
- Använd rena verktyg, fria från rester av vanligt olegerat stål i form av spånor och järnpartiklar från tidigare arbeten.
- Använd inte stålborstar och stålull av olegerat stål.
- Utför inte stålblästring med vanlig stålsand eller sand som använts för blästring av olegerat stål.
- Använd inte saltsyra för avlägsnande av rester av cementbruk på rostfritt, tvätta istället med vatten innan bruket torkar. Saltsyra skall överhuvudtaget aldrig användas för att rengöra rostfritt stål.

BORTTAGNING AV FLÄCKAR OCH MISSFÄRGNINGAR

Om den rostfria plåten fått fläckar eller missfärgningar, som inte går att avlägsna med normal vattentvättning enligt ovan, kan följande rengöringsmetoder rekommenderas:

Fläcktyp	Rengöringsmedel och -metod
Fingeravtryck	Tvätta med sprit, alternativt thinner, trikloretylen eller aceton, skölj sedan med rent kallt vatten och torka.
Olja och fett	Tvätta med organiska lösningsmedel lika föregående, tvätta sedan med tvål och vatten, skölj med rent kallt vatten och torka.
Svårare fläckar och missfärgningar	Tvätta med milt slipande tvättmedel av typ skurpulver, gnid i ev. synlig ytstrukturs riktning, skölj med rent kallt vatten och torka. <i>eller:</i> Tvätta med 10-procentig fosforsyralösning, skölj med utspädd ammoniaklösning, sedan rent kallt vatten och torka.
Upphettningsfärg och kraftigare fläckar	Tvätta med skurpulver enligt föregående (alt. med betpasta) <i>eller:</i> Gnid med scotch-brite-svamp i ev. synlig strukturriktning, skölj med rent kallt vatten och torka.
Rostfläckar	Blöt ytan med oxalsyrelösning, låt stå 15-20 minuter, skölj med kallt vatten och torka. Vid behov upprepa tvättningen med skurpulver enligt ovan.
Målarfärg	Tvätta med färglösningsmedel (använd mjuk nylonborste), skölj sedan med rent kallt vatten och torka.
Repor på slipad eller borstad yta	Polera med slipdyna (med järnfritt slipmedel) i strukturriktningen, tvätta sedan med tvållösning, skölj med rent kallt vatten och torka. Obs: Metoden kan ej användas för dekorvalsad, 2B- eller 2D-yta.